

Is combinatiebehandeling effectiever dan alleen medicatie bij depressie en angststoornissen?

LITERATUUR

- Cuijpers P, Sijbrandij M, Koole SL, Andersson G, Beekman AT, Reynolds III CF. Adding psychotherapy to antidepressant medication in depression and anxiety disorders: A meta-analysis. *World Psychiatry* 2013; 13: 56-67.

AUTEUR

PIM CUIJPERS

E-mail: p.cuijpers@vu.nl

Waarom dit onderzoek?

Uit internationaal onderzoek blijkt dat mensen met een depressie of een angststoornis steeds vaker alleen farmacotherapie ontvangen zonder psychotherapie. De vraag is of dat wel optimale zorg is.

Onderzoeksvraag

Is er bewijs dat combinatiebehandeling effectiever is dan farmacotherapie alleen bij mensen met een depressie of angststoornis?

Hoe werd dit onderzocht?

We voerden een meta-analyse uit van alle gerandomiseerde trials waarin combinatiebehandeling direct werd vergeleken met farmacotherapie zonder psychotherapie.

Belangrijkste resultaten

We vonden in totaal 52 trials (met in totaal 3623 patiënten) die aan de inclusiecriteria voldeden, 32 trials bij mensen met een depressieve stoornis en 21 trials bij angststoornissen (1 trial was gericht op beide). Uit deze studies bleek dat combinatiebehandeling significant betere effecten opleverde dan farmacotherapie alleen (effectgrootte Hedges' $g = 0,43$; 95%-BI: 0,31-0,56). Dat is een middelgroot effect dat correspondeert met een *number-needed-to-treat* (NNT) van 4,2. Er was voldoende bewijs dat combinatiebehandeling significant beter werkt dan farmacotherapie alleen bij major depressie, paniekstoornissen en obsessieve-compulsieve stoornis (ocs). De effecten van combinatiebehandeling versus placebo waren ongeveer tweemaal zo groot als die van farmacotherapie versus placebo. Er waren aanwijzingen dat de effecten van psychotherapie en farmacotherapie grotendeels onafhankelijk van elkaar zijn en dat beide ongeveer evenveel bijdragen aan de effecten van combinatiebehandeling. We vonden geen aanwijzingen dat de superieure effecten van combinatiebehandeling samenhangen met de ernst van de depressie bij aanvang van de behandeling.

Consequenties voor de praktijk

Combinatiebehandeling is aantoonbaar beter dan alleen farmacotherapie bij depressie, paniekstoornissen en ocs en mogelijk ook bij sociale angststoornissen, ook bij lichtere stoornissen. De effecten van farmacotherapie en psychotherapie lijken onafhankelijk van elkaar op te treden. Combinatiebehandeling verdient dan ook de voorkeur boven farmacotherapie.